

grueles

Een uitgave van de stichting 'GRUELES' juni 1995, 15e jaargang nr. 2



Voorwoord redactie

gruetes

Een uitgave van de stichting 'GRUELES' juni 1995, 15e jaargang nr. 2



Bij de voorpagina

1994. Zoëmer. Wiégerwègske gezien vanaf de Viaductweg. Op de achtergrond de kerk, pastorie en school.

Voorwoord redactie

Hare Majesteit is niet beschermvrouwe van ons tijdschrift geworden. Niet dat ze dat geweigerd heeft, maar wij hebben het haar niet gevraagd.

Op de klasfoto uit ons vorige nummer stonden drie kinderen van een familie Roosen. Haj Meys bericht ons over die familie het volgende. De kinderen zijn: 41 Fien Roosen, 42 Frans Roosen, 53 Zjeng Roosen. De familie is vertrokken naar Helmond. Een kleindochter van Zjeng is de cabaretière Adelheid Roosen.

Let op. Feestweekend Grueles. Derde Lustrum. Zaterdag 26 en zondag 27 augustus. Dat lijkt nog een eind weg, maar u weet het: die zomer is zo voorbij. Kijk even in onze Activiteiten agenda. Een doorlopend buffet lijkt mij echt iets om achteraan te gaan.

De redactie.

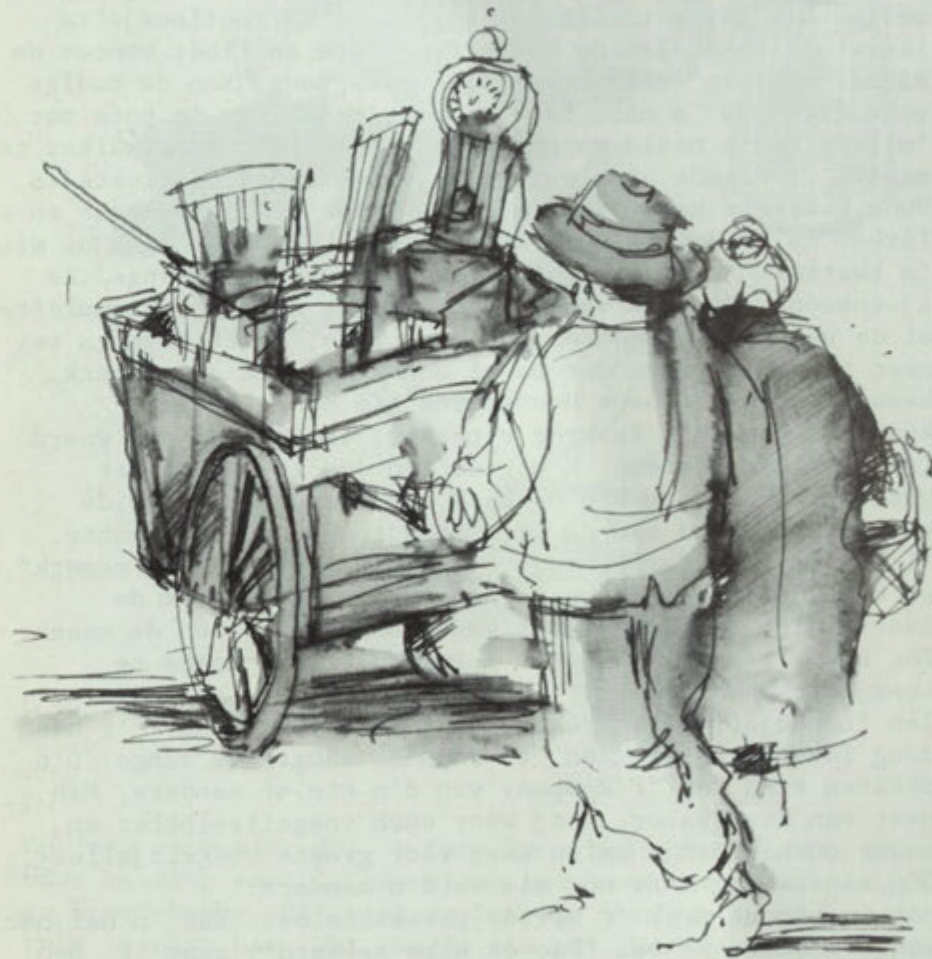


Pa en z'n vuügel

Ich, Jeanne van Triéneke, wêl 'ns perbere uch get te verhaole uüver miéne pa en z'n vuügel. 'r Wäor èine van de groetste voëgelleefhebbers vaan d'n wyjen òmtrék. Vuügel wäore dāog en naach ze lève. Ién Lúik, oe v'r woende, haw 'r ién de kāomer 'n groete kouw hange mêt 'n mēlie drién. 't Bieske haw vaan awwerdom 'nne kletskep en floët neet mie. 't Dēurke vaan de kouw sjoúng òmmertoúw oēpe. Es de mēlie neet op hēure sjtek zaot te suffe vloeg ze noé en daan roond ién de kāomer.

Mêt d'n ieste wêrldoerlog zién v'r haas uüver kop oét Lúik gevlöch nao Groéselt. Boéte e koffer en e pāor kelbasse mêt klyjer haw v'r aal môtten aterlaote. Dat voond pa neet zoe érg. Meh dat de mēlie dao wāor blève, dat kôs 'r neet verwërke. Nao vëul kaal, 't wāor toch 'n riskāosie, zién ma en ich de voëgel goën hoële, te voet. Naodat v'r 'n tiédsje ién Groéselt woende hoers te bié ôs, egaal oe ste sjoúngs, 't gekwetter van alle kaante. Ién de moostem haw 'r 'nne voljèr. Ién de kāomer, kuúke, ién de gaank, uüveraal sjoúng en hoúng kouwe mêt pôtters, syze, mēlies, liésters en kiësveenke dy 'r gevange haw. Oonder de vinsters van de sjlaopkāomers hoúng de bōveenke. Noé en daan vroog ste dich aof of de vuügel tössjen ôs iénwoende of vuur tössjen hōn. Kernāolievuügel, dao môs 'r niks van hebbe. 'r Haw 'ns 'nne kier 'nne nachtegaol gegoúwe. Meh dè doeg z'nne bek neet oēpe. Douw gol 'r nog 'nne debié. En douw zoúng de vuügel tiēngenién op dat 't doer 't hoés sjalde, zelfs zoevëul en hël dat èine nao e pāor daog doet ién de kouw laog. Pa sjoúng wie e klejn keend mêt de voëgel ién z'n han te buúke. Eker voëgel krèg vuur hēum aofgestōmp voor. Es 'r ién 't vèld neet genóg hoënzèike-ejkes von, leet hër ze van 'nnen handeler oét Utrecht koëme. Oppe zolder kweegkde hër ién 'n aw moolt mêt mèl en aad broed mèlwōrm. Ién 't vèld

plögkde hër haafriépe zaod van de pisblom, herderstasje, mier, wèbrej en aander kroéd vuur de vuügel. Es 'r jóung vuügel haw, káol en de oúge nog neet oēpe, môs ich ze vore. Es die hōnger hawwe doege dy hōn nao verhawding groete bek oēpe en bédelde vuur voor. Daan laag ich get voor op e plat sjtekske en gaof hōn dat.



Wie d'n twiede wêrldoerlog wāor oétgebroëke, wāor 't ieste wat 'r zaag: "Wat môet noé mêt m'n vuügel gebëure?" 'r Goüng vëul mêt ôs waandele. 't Haw mie weg van 'nne sjtellen ômgaank. V'r môste sjtel ziën en neet kalle meh nao de zaank van de vuügel loëstere. "Huur de klejn liéster, huur de groete liéster, huur de kiësveenk". Hër kôs alle vuügel aon hönne zaank, zoewaol es aon hön nêske. Hër kalde oüch vëul tiënge de vuügel. Eigelik mêt de vuügel. Iën de gaank haw 'r 'n kouw hange mêt 'n joüng mëlîe. Die perbeerde hër de wys van e sjtraotleesje te liere. 'r Doeg daan de kâomerduur oëpe en floët vanoët de kâomer neet te telle kiere dat wyske vuur. Nao de nudige wëke floët dy 'm nao. Saoves zaot 'r dêk iën 't hoës mêt 'n lang hoüte naold vangnëtte te knuepe of vuügelkûikes te maoke. 'r Magkde oüch vuur versjeje vuügel lokfluetsjes. Vuur kwattele haw 'r get apäorts gemak van e knuükske en e lërke. Es 'r dao op dúide hoers te: "Kwak, kwak", zjus wie 'n kwattel. 'r Es 'ns 'nne kier kwattele goën vange. Ze sjoenbroor, Nikkela van Bôchems, goüng mêt. Dè môs oplëtte of de véldwachter Houtermans neet kaom. Kwattele mogs te neet vange. Zoonder dat pa of noonk Nikkela get gemêrk hawwe, sjtoüng iënens Houtermans bié hön. "Zo, zo, kwartels vangen" Pa krèg e persés. Vangnêt en aal woerd iën besjläog genoëme. E persés iën dèn tiéd wāor get vrëiseliks. Wie 'r bié ôs kaom en 't aon ma verhaolde woerd dy raozend van de gif. Pa sjtoüng mer te laachte. "Loor 'ns hié", zaag 'r, "dèn os hêt hié niks van gemêrk", en hool onderwyl 'n kwattel oët z'n tés. 'r Zat de kwattel iën 'n lang sjmaol kouw en hoüng dy iën de gaank. Zoe haw v'r weer 'n aander geluid debié en hoers te toezjoer: "Kwak, kwak."

Iën 't naojaor, d'n trêktiéd van vëul vuügel zaot 'r haaf daog iën z'n hutsje iën 't Vroendel vuügel te vange. D'n dêksten tiéd haw 'r kompeny van d'n èin of aandere. Meh neet van Kasj Waber. Kasj wāor oüch voëgelleefhbber en voüng oüch. Tôssje pa en Kasj wāor groete voëgelzjallezy. D'n èine voüng t'rs nog mie es d'n aandere. Mêt 'n broonk trok 'r mêt de perséssie oët. Nao 'n haf oor wāor 'r weer bié ôs. "Dao ês niks gebëurd", zaag 'r. Meh 'r haw Houtermans bié de perséssie geziën en noé haw 'r kaans vuur nao de bos te goën vuur vuügel te goën vange.



Op 'nne vyze kier gol 'r 'nne koup hoüt iën de bos. Ma wāor kelèrig want 'r haw eleng mer versjtaand van vuügel en broed bakke. Dat wāor ze beroep. Vuur de rés haw 'r twee leenkse han. Wat môs 'r noé mêt dat hoüt? Dao môs 'r niks mêt. Nao lang kalle kaom v'r drater: iën dè koup hoüt breujde 'n goüdmëlîe

Saoves zaot d'n havve tiéd 't hoés voül mêt vuügelvrön. De kaal goüng d'n hillen aovend uüver vuügel. Neet uüver pölletiek of get aandere. Dat wäor altiéd hil gezellig. Dao heb ich e sjoen aondeenke aon uüvergehawe. 'nne Vreund van pa woende op St. Pieter. Dè neumde hër de bôveenk. Z'nne échte naam wis ich doûw neet en wèit ich noé oüch nog neet. Noé en daan trokke ze sjmuerges vreug mêt hön twieje 't véld ién. Vreund bôveenk en pa, alle twie mêt e kúike oe 'n bôveenk ién zaot. Wat ze zjus goünge doen wèit ich neet. Ién eker gevaal neet vange. Deenklik zaot dao 'nne goje vuurzenger of mesjiens gewoen vuur de vuügel van de vreuge muerge te laote próffetere.

Ién d'n ieste wêrldoerlog haw v'r twie kâomers verheurd aon de femiélie Rikir die oüch oét 't Belsj gevlöch wäor. 'n Ma mêt twie dochters, Louise en Marie. Läoter ês Haj van Eudem mêt Merie getrouwd. 't Wäor d'n hillen däog mer Fraans kalle. De femiélie Rikir heel oüch van vuügel en haw 'nne kernäolie. De ma van Louise en Merie sjtorf en laog op sjoüf ién de kâomer. De kernäolie krèg e zjwert sjtrikske òm d'n haas. De vuügel vaan òs dejlde mêt ién de rouw en krège oüch allemaol e zjwert sjtrikske òm d'n haas.

Wie 't wèttelik verboëje woerd vuur vuügel te vange heb ich nao de menister gesjreve of 'r geng oétzeundering kôs mäoke vuur pa. Hër wäor aad en 't wäor z'n groetste leefhebbery. Netuurlik woerd dat verzeuk aofgewiëze. Pa woerd kraank en mêt hié en dao e kúike mêt vuügel oppe sjlaopkâomer, laog 'r ién 't bed. Op 'nne däog zaag 'r, terwyl 'r al haaf deed wäor: "Zuus te dao dy mēlie ién de boüm van 't kesjtjel?"

Op 31 mèi 1948, ién de maond dat de vuügel op 't hoegtepeunt van hönne zaank zién, ês 'r gesjtourve, mêt de vuügel bié zich. Keplaon Jochems magkde zié doedsprensje oe op sjoüng: Alle vogelen des hemels, looft den Heer. Aach daog nao z'nne doet wäore oüch alle vuügel doet. Ma, Zjuljēt en ich besjloēte doûw vuur 'nne kernäolie te géle.

Jeanne Spronck



De Eijsder Beemden

Van weiland tot grindgat en van grindgat tot Limburgs Landschap

Gedurende de laatste 20 jaren zijn de weilanden gelegen aan de Maas tussen Eijsden en Heugem afgegraven ten behoeve van de grindwinning. Geleidelijk werd de herinrichting ter hand genomen en verschenen naast een camping, jachthaven en dagstrand enkele natuurgebieden. In de volksmond werden deze natuurgebieden "Grindgat Eijsden" of "'t Loëk" genoemd.

De provincie Limburg, aanvankelijk eigenaar van het gebied en belast met de herinrichting, gaf planbureau Jongen opdracht deze herinrichting uit te voeren. De landschapsarchitecten van dit bureau gingen aan de slag en al spoedig kreeg dit gebied op papier een andere aanblik.

Tot die tijd had het braakliggende gebied een enorme aantrekkingskracht op veel vogelsoorten. Ruim 200 verschillende soorten kon men er jaarlijks waarnemen. Verwonderlijk was dat niet. De plantengroei was uitbundig en zeer gevarieerd, wat weer tot gevolg had dat het aantal insectensoorten explosief toenam. Bovendien bleken de bronnen onder de grindgaten voor zuurstofrijk water te zorgen, waarvan onder meer de visstand aanmerkelijk profiteerde. Daar kwam nog bij dat het gebied niet druk door mensen bezocht werd. Het gebied was dus aantrekkelijk voor veel soorten vogels. Het Natuurhistorisch Genootschap heeft destijds bij de plannenmakers erop aangedrongen dat met deze bestaande natuur rekening zou worden gehouden. Slechts een singel van struiken met een heg ervoor, van waarachter vogelkijkers de vogels konden observeren, werden in de plannen opgenomen.

Gedurende de herinrichting veranderde het gebied snel. Door vrijwel het hele gebied werden paden aangelegd, de vegetatie werd twee keer per jaar gemaaid en het opgaand hout werd regelmatig teruggezet. Bij dit alles werd geen rekening gehouden met broedseizoenen of bloeiende planten. Het gebied werd zeer open en zeer toegankelijk. De dagrecreatie nam hand over hand toe, vele vissers uit de Euregio vonden er hun stek en pleziervaartuigen meerden in groten getale af, met achterlating van hun huishoudelijk afval.

De provincie Limburg wenste het gebied af te stoten en vond in de gemeente Eijsden een koper. Voor financiering van het onderhoud werd een regeling getroffen. De gemeente kreeg bovendien een gebied ter grootte van 17 ha, grenzend aan het natuurgebied, aangeboden. De opbrengsten van deze 17 ha dienden ook voor bekostiging van het onderhoud.

De gemeente Eijsden kwam al snel tot de ontdekking dat de onderhoudskosten het beschikbare budget ver te boven gingen. Aan de wijze van onderhoud moest dus iets veranderen en men ging op zoek naar alternatieve onderhoudsmethoden. Al snel rees het idee om in het natuurgebied vee in te scharen om de maaikosten te verminderen. Bij de natuurverenigen heerste toen de opvatting dat het gebied, dat door zijn inrichting en het maaibeleid een parkachtig karakter gekregen had, ten gevolge van de begrazing een meer gevarieerd en natuurlijk landschap zou opleveren. Al snel bleek echter, dat de instantie die met het onderhoud belast werd, slechts het doel had de ingeschaarde schapen en runderen goed te laten gedijen. De veestapel groeide binnen enkele jaren uit tot een kudde van ongeveer 50 schapen en 30 stuks rundvee. Het gebied waar de schapen liepen, werd elk voorjaar enkele keren gemaaid om jong gras te krijgen. Voor bodembroeders als graspiepers, veldleeuweriken, kieviten en patrijzen was er geen plaats meer. Omdat de runderen hun areaal binnen de kortste keren kaal gevreten hadden, werd vrijwel continu bijgevoerd. Langzamerhand hadden deze methoden met natuurbeheer niets meer van doen. Het was pure veeteelt geworden.



Schotse galloway runderen.

Reeds na enkele maanden "maaibeheer nieuwe stijl" hebben de samenwerkende natuurverenigen in de regio Eijsden-Maastricht op initiatief van onze Sectie er bij B & W van Eijsden op gewezen dat de ingeslagen weg niet de goede was en dat de rijkdom van het natuurgebied verloren dreigde te gaan. Uit broedvogelinventarisaties bleek dat van de 68 soorten in 1981 er in 1988 nog 54 over waren. Verder was van 34 soorten het aantal afgenomen en slechts 9 soorten kenden een toename van het aantal broedparen. Hiermee was duidelijk aangetoond dat de sinds 1986 toegepaste beheermethoden negatief werkten op de vogelstand. Dit was voor de natuurverenigen in de regio aanleiding om een werkgroep te formeren die als woordvoerder zou optreden in het overleg met de gemeente Eijsden. Deze "Werkgroep Grindgat Eijsden" maakte het college duidelijk dat het beheer veranderd moest worden.



Poolse koniks paarden.

Wij hebben samen met het voltallige gemeentebestuur een bezoek gebracht aan voorbeeld-gebied "Het Koningssteen" te Thorn. Daar kon iedereen met eigen ogen zien wat een extensieve jaar-rond-begrazing, die wij graag wilden, voor uitwerking heeft.

Niet veel later was iedereen het er over eens dat het natuurgebied te Eijsden zo beheerd moest worden.

Wij denken dat de constructieve wijze waarop wij steeds met de gemeente over mogelijke oplossingen meegedacht hebben ertoe geleid heeft dat het gemeentebestuur unaniem besloot het gebied inclusief de 17 ha landbouwgronden over te dragen aan de stichting Het Limburgs Landschap. Het Limburgs Landschap is door toedoen van het Wereld Natuur Fonds in staat gesteld de financiering rond te krijgen. Wereld Natuur Fonds Nederland komt hiermee zijn belofte na "meer te doen aan natuur in eigen land".

Overdracht aan Het Limburgs Landschap betekent tevens dat het gebied beheerd zal worden in samenwerking met Stichting Ark zoals in Thorn. Voor extensieve jaar-rond-begrazing worden Schotse galloway-runderen en Poolse

koniks-paarden gebruikt. De konik is nauw verwant aan het inmiddels uitgestorven wilde paard, de tarpan. Voor deze galloways en koniks is gekozen omdat ze weinig verzorging nodig hebben en het gehele jaar in het gebied kunnen verblijven. De selectieve wijze van begrazing door paarden en runderen zal een gevarieerd landschap opleveren. Bloemenweiden afgewisseld met bosjes en struikpartijen zullen het beeld gaan bepalen. De ruige bloemenweiden zijn van groot belang voor sprinkhanen, vlinders, kleine zoogdieren en bodembroeders. In het struikgewas zal zich een rijke zangvogelwereld ontwikkelen.

Vooruitlopend op de definitieve overdracht heeft Limburgs Landschap het beheer medio 1994 overgenomen. Galloways en koniks werden al uitgezet. Ook werden al vrijwilligers benaderd om de aanwezige planten en vogels te inventariseren. Deze inventarisatie in het beginjaar zijn belangrijk om de ontwikkelingen te kunnen volgen om, indien nodig, de begrazingsdruk op te voeren of te verminderen.

De broedvogelinventarisatie heeft andermaal aangetoond dat ingrijpen hard nodig was. Na vergelijking van de tellingen van 1994 met die van 1988 zien we een afname met acht soorten. 17 soorten namen in aantal broedparen toe, acht soorten bleven gelijk en 21 soorten namen in aantal af. Het aantal broedparen daalde met 44.

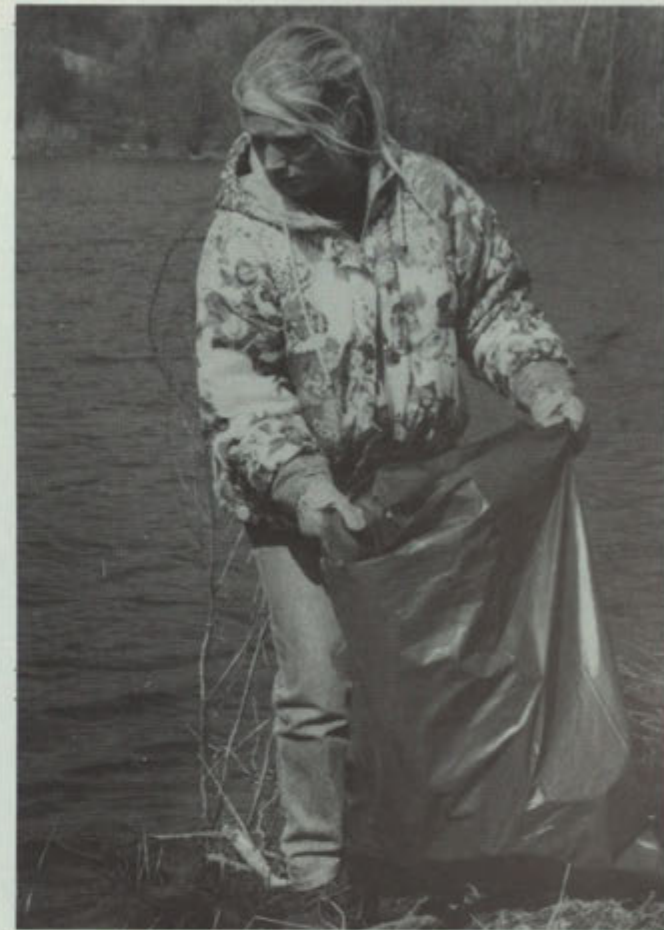
Het Limburgs Landschap zal voor inventarisaties en sommige beheeractiviteiten steeds een beroep blijven doen op de regionale natuurverenigingen en vrijwilligers. Zo heeft Grueles meegeholpen aan het verwijderen van de prikkeldraadomheiningen en het opruimen van drijfvuil dat na de laatste overstroming was achtergebleven. Ook heeft de beheerder van het natuurgebied hulp gekregen van de leerlingen van groep 8 van de basisschool van Gronsveld. Vele handen maken licht werk. Daarbij had deze schoolactiviteit ook nog een educatief karakter: de leerlingen kregen een rondleiding door het gebied, en uitleg over natuurontwikkeling, planten, dieren, begrazing enz.



Opschonen na de overstroming. V.l.n.r. Mathieu Caris, Margot Houten, Huub Wolfs.



Opschonen, v.l.n.r. Christianne Scheres, Guus Sleijpen, Lèneke Wanders.



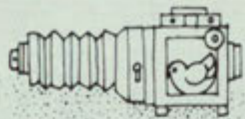
Christianne Scheres.

Hiermee wordt een van de doelstellingen van Limburgs Landschap en Stichting Ark bereikt: het leren genieten van de natuur. De Eijsder Beemden zijn voor voetgangers vrij toegankelijk, ook buiten de paden.

9 juni 1995 was de officiële opening. In het kader van de grensmaasplannen gaven de besturen van alle aan de Limburgse Maas grenzende gemeenten en de provinciebesturen van de beide Limburgen inclusief de gouverneurs acte de présence.

11 juni was de opening voor het publiek. Ook aan de openingsactiviteiten droeg onze sectie, niet zonder trots, haar steentje bij.

Hub Reumers



1953. Reis naar Lourdes (Auch, Frankrijk). Staande v.l.n.r. Zjaak Heijnen, Sjêl Heijnen, Gilles Jaspars, Jean Wolfs, Pierre Smeets, Ludo Willigers, Piet Starren, Bèr van den Boorn, Heuts?, Mathieu Pinckaers, Jo Reintjens, Lor Doyen, Wil Reintjens, Frans Hessels, Tuur Reintjens. Zittend v.l.n.r. Agnes Dupont, vriendin van Jeanny van den Boorn, Zjêf Doyen, Maria Doyen, Elly Smeets, Piet Spronck, Goswin Smeets.



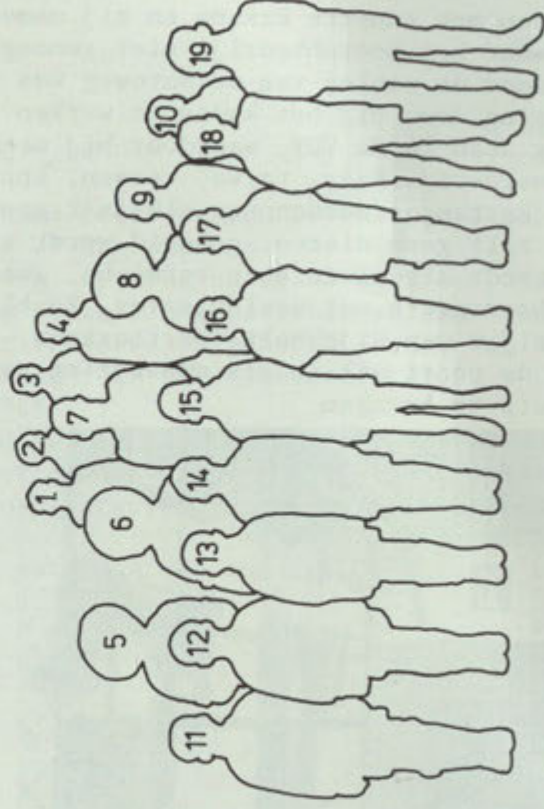
1958. De acteurs van "In de schaduw van de guillotine". Achter v.l.n.r. Anna Kevers (Goessens), Truus Heijnen (Fransen), Trûija Dautzenberg, Huub Wolfs, Herman Scheres, Zjirke Doyen. Voor v.l.n.r. Sjêl Heijnen, Eddy Jacobs, Hajke Goessens, Bèr Goessens.



1949. S.C.G. Achter v.l.n.r. Bèrke Doyen, Gus van den Boorn, Jean Doyen, Pierre Vliegen, Pierre Martens, Zjirke Doyen, Math Doyen, Pierre Schrijnemaekers. Voor v.l.n.r. Haj Goessens, Huub Wolfs, Zjeng Houben, Zjêf van den Boorn, Zjeraar Doyen.



1949. Welpen voor de Pastorie



1 Pierre Smeets 2 Leo Waber 3 Sjél Waber 4 Goswin Smeets 5 Marie van den Boorn 6 Lea Pinckaers 7 Kapelaan Jochems
8 Nét Dassen 9 Pierre Schrijnmaekers 10 Kees Scheepers 11 Fons Naus 12 Bér Jaspars 13 Karel Waber 14 Winand Loyens
15 Theo van de Weerdt 16 Zjeng Macheels 17 Jean Damzo 18 Huub Soudant 19 Loe Naus

Geziën

Op de foto in het vorige nummer staat de binnenplaats van de boerderij van Jean en Annette Wassenaar. De vader van Jean; Teine Wassenaar bouwde het pand in 1927, naast het klooster in Rijckholt aan de Voerenweg. Hij en zijn vrouw Mieneke Schrijnemaekers kregen hier twee kinderen; dochter Maria, en bovengenoemde zoon Jean.

In 1968 trouwde Jean met Annette Erkens en zij namen de boerderij over. Omdat het boerenbedrijf niet genoeg opbracht, immers door de aanleg van de autoweg was veel grond onteigend, ging Jean bij het kadaster werken. Op 1 december 1992 ging Jean in de VUT, waardoor hij meer tijd kreeg voor zijn boerderij. Mais, tarwe, kersen, appels en pruimen, noten en kastanjes worden nog elk jaar geoogst. Ook al hebben zij zelf geen dieren, gehooïd wordt er nog steeds. Dit hooi wordt als wintervoer verkocht. Jean en Annette doen het boerenwerk met veel plezier. Zo blijft een van de boerderijen van Rijckholt voortbestaan.

De raampjes boven de poort wil ik als aanwijzing geven om de nieuwe foto thuis te brengen. Sjef Caris



Activiteiten agenda



Feestweekend Grueles

Programma feestweekend 3e lustrum Grueles, zaterdag 26 en zondag 27 augustus.

Zaterdag, opening om 20.00 uur, met onder meer een concert van de Koninklijke Harmonie en een "zangspel", nog nooit eerder vertoond en gehoord, over, van en door inwoners van "Groéselt", in het "Groéselders".

Zondag, start met een historische wandeling. Verder muziek van het orkest "Toutes Directions", en kinderspelen, waarin diverse jeugdteams elkaar bekampen.

Zowel zaterdag als zondag, doorlopend buffet en video over Grueles.

Kên d'r hön nog



Lei Claessen



Leonardus Hubertus (Lei) Claessen werd geboren op 22 januari 1919 te Heythuysen in Midden-Limburg. Zijn beste jaren beleefde hij echter in Zuid-Limburg met name in Gronsveld, waar hij vele jaren woonde, werkte en alleen maar vrienden had. Na zijn schoolopleiding was hij enkele jaren bij de marechaussee in Utrecht, waarna hij naar Maastricht kwam, waar hij tot wachtmeester der parketwacht was benoemd. Op 11 september 1945 trouwde hij in Heel met Lien Kocken uit die plaats en ging wonen in Maastricht. In 1950 werd hij benoemd tot wachtmeester der Rijkspolitie te Gronsveld waar hij bijna twintig jaar lang het straatbeeld mede bepaalde. Het was een tijd dat de politie in ons dorp niet echt populair was. Vooral bij de jongeren



1938. Lei als marechaussee.

die het niet zo nauw namen met de verkeersregels en de openbare orde, was de politie gehaat. Vaak werden onnozele overtredingen met redeloos geweld bestreden. De knuppel lag los in de hand en er zijn maar weinig van mijn vrienden die daar geen kennis mee hebben gemaakt, waarna ze nog weken onder de blauwe plekken zaten. Claessen stond daar echter mijlen boven. Hij sprak je toe, vermanend als een goede vader, en je kreeg de kans uit te leggen hoe het zo gekomen was. Zo wist hij trouwens veel meer van wat zich onder de jeugd afspeelde dan wie ook. Als hij je geloofde, dan kreeg je een waarschuwing maar liet je pas gaan, nadat je had toegegeven dat je zelf inzag dat het zo niet verder kon. Zo stond je bij hem in het krijt, en dat wist je. Voor Claessen waren we niet bang, we luisterden naar hem met respect. In de jaren dat hij in Gronsveld was, heeft hij heel wat opperwachtmeesters versleten met wie hij moest samenwerken, maar niemand heeft hem van zijn zachte aanpak kunnen afbrengen. Hij zou het ook niet gekund hebben. Claessen had een warme en hartelijke



1944. Verloofd.

persoonlijkheid. Hij hield van mensen, en kende hun gebreken. In dit dorp, met zijn vele verenigingen, voelde hij en zijn vrouw zich thuis. Als er iets te feesten viel, waren ze altijd van de partij. Ook kwam hij bij veel mensen thuis en een "dröpke" sloeg hij nooit af. Aan het einde van een nachtdienst, zeker als het winter was, kwam hij vaak bij mijn vader de bakkerij binnen, warmde zijn handen aan de oven, waar hij nadat hij zijn "dröpke" had gekregen met zijn rug tegen ging staan. Altijd had hij dan iets leuks te vertellen en soms waarschuwde hij ook dat er iets aan de auto niet deugde of dat een van de vele huisgenoten zonder licht had gefietst. Bij een van deze bezoeken aan de bakkerij op een vroege ochtend in de herfst, informeerde hij bij mijn vader (langs zijn neus weg) hoe het met de sijsjes ging. Mijn vader schrok daarvan. De grote verwilderde tuin achter de bakkerij was vroeger iedere herfst het centrum geweest van de sijsjesvangst. Vele "klipkoûwe" met loksjes omgeven door elsetakken vol zaadjes hingen dan in de bomen. De laatste jaren waren deze kooien echter niet meer van de zolder gehaald, omdat er een verbod was gekomen op het vangen van zangvogels. Enkele collega's van Claessen controleerden daar heel fel op en slingerden vele illegale vangers op de bon. Omdat de jacht op sijsjesvangers intussen gestaakt leek, had mijn vader de dag daarvoor besloten de kooien maar weer eens in orde te maken en buiten te hangen. Toen hij bezig was geweest met de kooien was iemand de bakkerij

binnen gekomen om acht saucijzenbroodjes te bestellen. Dat Claessen nu al op de hoogte was betekende dat die man de zaak verraden had. De klepkooien werden naar binnen gehaald en nooit meer gebruikt. De man heeft de saucijzenbroodjes nooit gekregen. De volgende morgen werden er wel twee agenten in de tuin gezien die tevergeefs naar klepkooien zochten.



1945. Het bruidspaar Lei en Lien.



Lei en Lien op het Broek. Op de achtergrond de Hogeweg.

In Gronsveld en Rijckholt had Claessen vele adressen waar hij voor een "dröpke" terecht kon. Zo kwam hij ook een boerderij binnenstappen met een collega. Nadat de boer de fles jonge op tafel had gezet en had gezegd dat ze zich konden bedienen was hij de koeien gaan melken. Toen de boer een uur later binnenkwam waren Claessen en zijn collega al vertrokken. De fles was nog driekwart vol en werd in de kast gezet. Een week later kwam Claessen deze boer tegen en vroeg hem lachend of de pastoor nog niet op bezoek was geweest. De boer begreep er niets van en toen bekende Claessen dat ze de fles die morgen leeg hadden gemaakt en gevuld met water op tafel hadden achter gelaten. Omdat Claessen wist dat de boer zelf geen sterke drank dronk en dus de fles alleen bestemd was voor bezoek, wist hij dat de boer het zelf niet zou merken. Wachtmeester Claessen had het in ons dorp zéér naar zijn zin. Toen hem werd gevraagd of hij er geen problemen mee kreeg dat hij de mensen wel waarschuwde maar niet verbaliseerde antwoordde hij laconiek dat de drukke Rijksweg (er was nog

geen autoweg) zoveel passanten bracht dat als er geschreven moest worden, hij aan ander werk niet zou toekomen. Waar Claessen verscheen ontstond een vrolijk gesprek. Als er iets te lachen viel, was hij er als de kippen bij, in uniform of in burger, het maakte niemand wat uit. Als hij met carnaval geen dienst had was hij altijd verkleed en amuseerde zich kostelijk. Bij elke begrafenis was hij in uniform aanwezig om het verkeer te regelen, ook als hij geen dienst had. Meestal werd hij aan de koffietafel uitgenodigd, waarna óók meestal een "dröpke" werd gedronken. Bij Bèr Hollanders die ook wel een "dröpke" lustte, kwam hij vaker om "bökkeme" te eten. Met zijn tweeën aten ze dan twintig vers gebakken bökkeme die nog een keer mochten zwemmen nu in de jonge. Van alle verenigingen in het dorp hield hij het meeste van de harmonie. Hij was niet alleen een muzikliefhebber maar ook een echte kenner. Hij bezocht de repetities en de uitvoeringen en ging altijd mee op concours. Omdat hij ook de verrichtingen van grote korpsen, zoals die van Thorn



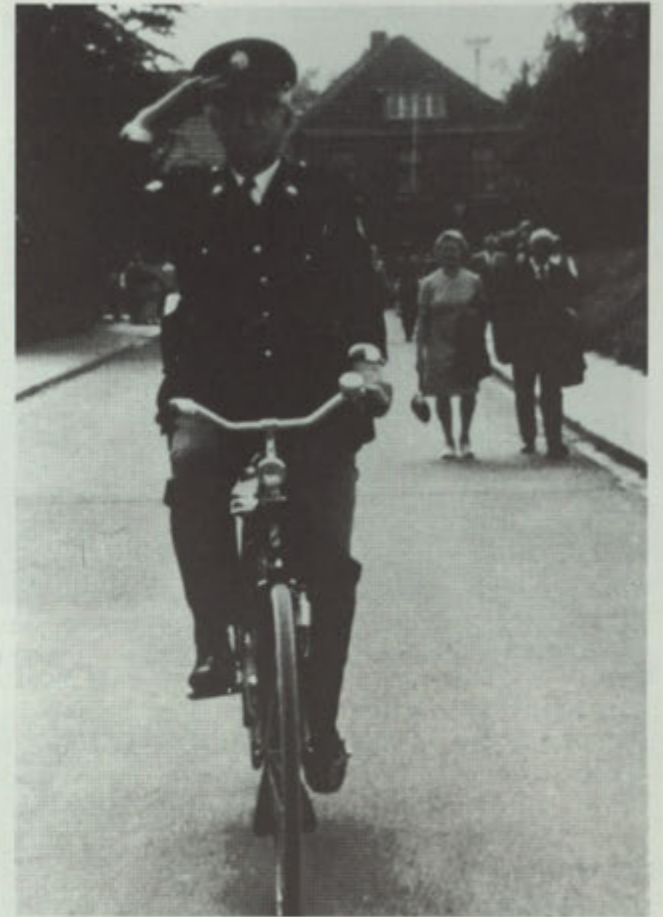
Op het kerkplein. Rechts naast Lei burgemeester Smeets.



1953. Grote Bronk. Op de Rijksweg.



1953. Grote Bronk. Boven aan de Stationsstraat.



1953. Grote Bronk.

Op de Holegracht.

volgde, begreep hij dat het met de Gronsveldse harmonie alleen maar beter kon gaan als er meer geld ter beschikking kwam. Deze overtuiging deed hem het initiatief nemen om op 12 augustus 1956 de supportersclub van de harmonie op te richten met als doel geld bijeen te brengen voor de harmonie. De mede-oprichters waren voorzitter Pierre Vliegen (station), Zjeng Kenis (secretaris), Michél Aarts, Zjêf Curvers, Fer Schrijnemaekers, Bèr Hacquier en Bèr Houten (Rijckholt). Hoewel Claessen het trekpaard van de supportersclub was, moest hij bedanken voor het



1959. Lei en Lien.



Met Eudem Goessens en Gerards.



Bij zijn woning aan de Vroendalsweg.

voorzitterschap omdat dit niet met zijn functie te rijmen viel. De club werd een succes en de harmonie steeg naar grote hoogte. Wat zou Claessen trots zijn als hij ze nu nog eens zou kunnen horen. Hoewel hij veel van huis was, zoals uit het voorafgaande mag blijken, hield hij zielsveel van zijn vrouw Lien. Ze was trouwens uit hetzelfde hout gesneden. Helaas werden er uit hun huwelijk geen kinderen geboren. Het lukte Claessen veel langer in Gronsveld te blijven dan andere agenten al kostte hem dat promotie. Toch kwam de dag dat hij zijn promotie niet kon ontlopen en hij werd in 1969 benoemd tot opperwachtmeester en postcommandant in Sint-Geertruid. Hij zou daar op dezelfde wijze geopereerd hebben, blijkens de schaarse berichten die ons nog bereikten. Tegenover zijn woning aan de Julianaweg in Sint-Geertruid was een akker met bieten door onkruid overwoekerd. Hij vertelde de boer dat zijn vrouw zondags bezoek kreeg en dat zij het erg zou vinden als haar familie zag dat ze in zo'n wildernis leefden. De volgende dag waren er vier man met de hak de hele dag bezig het bietenveld schoon te maken. Van zo'n streek kon hij genieten.



1969. Promotie tot opperwachtmeester.
V.l.n.r. Bèr Spronck, Zjéf van Caldenborgh,
Lei.



1969. Promotie tot opperwachtmeester.
Gefeliciteerd door burgemeester Smeets.

Het mocht echter niet lang duren. Na een kort ziekbed stierf Lei Claessen op 26 september 1975, pas 56 jaar oud, veel te jong dus, zijn Lien ontredderd achterlatend. Toen Lien aan hun vriend Jean Houten vroeg haar te helpen met adressen van hun vrienden in verband met het sturen van rouwbrieven, zei Jean: "Je hoeft geen brieven te sturen, laat bij iedereen een rouwkaart bezorgen; het zijn allemaal vrienden." Pierre Vrancken bezorgde ze gratis huis aan huis. Vanuit Gronsveld gingen op "kèrmesdiënsdig" een bus en vele auto's naar de begrafenis in Heel. Lien overleed nog geen acht jaar later. Zij die hen gekend hebben, zullen hen nooit vergeten.

Wallie van de Weerdt

Historie

50 jaar verkennergroep Sint-Maarten

"Dzjiekemalaja dzjee, dzjiekemalaja dzjee, dzjiekemalaja, dzjee, ja", deze yell galmt door de huiskamer van Pierre Heuts op een schemerige donderdagavond in maart. We zijn op bezoek bij de nu 72-jarige "hopman", die van 1948 tot 1956 leider was van de verkennergroep St.-Maarten uit Gronsveld. Nog vol vuur vertelt Pierre over die jaren met "zijn jongens".

Voor het eerste begin moeten we teruggaan tot het najaar van 1944. De oorlog was hier net voorbij. Het was kapelaan Delissen, zelf een fervent oud-verkenner, die op het idee kwam een verkennergroep in Gronsveld op te richten. Eerst stuurde hij de jongens naar Eijsden, waar al voor de oorlog een verkennergroep was opgericht. Volgens het eerste verslag uit die tijd gingen ze voor het eerst op kamp in Holset in augustus 1944. Daarbij waren uit Gronsveld aanwezig: Jo Spronck, Theo Lahaye, Jeu Waber, Willy Spauwen, Jean Willigers, Gerard Wolfs, Bèr van den Boorn en Jean Pinckaers.

De eerste bijeenkomst met de verkenners in Eijsden vond plaats op 23 december 1944. Hieraan namen onder meer deel José Willigers, Theo Lahaye, Eddy Goessens, Willy Spauwen en Bèr van den Boorn. Reeds bij de tweede bijeenkomst in Eijsden op 30 december werden "de jongens van Gronsveld" in de bestaande patrouilles ingedeeld; zo werden Gérard Wolfs en Bèr van den Boorn bij de Vossen geplaatst; Theo Lahaye en Eddy Goessens bij de Sperwers, Jan Pinckaers en Michel van den Boorn bij de Eekhoorns, terwijl Jean Willigers en Willy Spauwen tot de Valken behoorden. Nadat de jongens de bijeenkomsten in Eijsden enige maanden hadden bijgewoond, had kapelaan Delissen de Rotterdammer Ben Mikx, - die tijdens de oorlog bij Gène Lacroix

ondergedoken was en "voortrekker" was geweest, - Jan Segers en Jean Berchmans bereid gevonden om een verkennersgroep op te richten. Gestart werd met twee patrouilles: de "Sperwers" met P.L. (patrouilleleider) Bèr van den Boorn en A.P.L. (assistent-patrouilleleider) Theo Lahaye en verder Jean Willigers, Michel van den Boorn en Jean Pinckaers; de "Valken" met P.L. José Willigers en Wil Roosen als A.P.L. en Gérard Wolfs", aldus herinnert zich José Willigers uit Oeganda op 12 juli 1993, wanneer hij hierover wordt geïnterviewd door Gemma Brouwers tijdens zijn vakantie in Nederland.

Hopman Ben Mikx herinnert zich de eerste maanden als "zeer regenachtig". Als de patrouilles op zondag het bos introkken met hun "goede" schoenen aan, kwamen ze vaak drijfnat en onder de modder terug. Zo werden dan in de kapelanie de schoenen van het ergste vuil ontdaan en werden de jongens wat gefatsoeneerd, alvorens ze naar huis werden gestuurd. Hij was er in 1989 toen hij geïnterviewd werd, nog steeds verwonderd over, dat de ouders hun kinderen naar de verkenners bleven sturen.

Op die tochten naar het bos werden onder andere spoorvolgen, koken, vuur maken en seinen geleerd. Binnenshuis in het H.K. (hoofdkwartier) werden diverse spelen gedaan, zoals jager en hert, bandieten. Dit H.K. was in het begin gehuisvest op de zolder van de Bewaarschool, (thans accountantskantoor Segers). Later werd het H.K. verplaatst naar de zolder van de Lagere School.

In de eerste maanden werd ook het opbouwen van de keuken geoefend in de tuin van Spauwen (Dennelust). Elke bijeenkomst had dezelfde opening: het opstellen in carré, het hijsen van de vlag, het zingen van "Hoort, zegt het voort", waarna inspectie. Hier moesten de aspirant-verkenners onder andere hun rozenkrans en zakdoek tonen.

De eerste installatie vond plaats op donderdag 19 april 1945. Hier volgen enkele citaten uit het verslag van Jean Pinckaers (sperwer).

"Op 19 april om 8uur, zoals we wisten kwam de Commissaris Pisters met een Aalmoezenier, dan nog de Vrouw van Vaandrig Segers, de zuster van Vaandrig Berchmans plus nog

de Burgemeester, Den Heer J. Caldenborg en Juff. Martin, die de jongens en meisjes K.A. vertegenwoordigde en tenslotte de Vaandrig Theunissen uit Eijsden.

Dit feest begon natuurlijk met de opening, evenals een gewone bijeenkomst, alleen nu stonden we in hoefijzerformatie en niet in een carré.

Direct hierna werd de Heer B. Mikx als Hopman door den Commissaris geïnstalleerd. Dit gebeurde met veel ceremoniën en plechtigheden. De Vaandrig Mikx moest nog eens de belofte afleggen, de zegen bij onze Aalmoezenier vragen, waarna hem alle insignes van Hopman werden omgedaan en opgestoken. De insignes waren de veer ('t Hopmanteken), de nieuwe das, 't schouderlint en 't nieuwe groepslintje. Hierna installeerde de Hopman op zijn beurt de 2 Vaandrighs. Het eerste was aan de beurt de Heer J. Segers. Die moest de belofte afleggen, de zegen vragen en dan werden hem de insignes toegereikt, n.l. een hoed, verkennersstok, 't groepslintje, de das, de kousenbandjes, 't insigne als verkenners op de Linker borst en 't insigne van katholieke verkenners op de Rechter borst en waarna hij werd gefeliciteerd."

In die begintijd waren de uniformen nog lang niet compleet. De dassen - afkomstig van de verkennersgroep bij de Koepelkerk - waren aanvankelijk wijnrood. José Willigers weet zich nog te herinneren, dat de kleur van de das groen en geel werd omdat geen andere kleuren te krijgen waren. De dassen werden overigens door ma Willigers gemaakt.

Het eerste kamp werd in augustus 1945 in Houthem-St.-Gerlach gehouden op een weiland, dat eigendom was van familie van kapelaan Delissen. Gedurende de hele kampweek heeft het veel geregend. Toch was dit kamp een enorm succes. Getuige hiervan zijn enkele citaten uit het logboek van dit kamp.

1e Kampdag 18 augustus 1945

"Op de plaats van bestemming aangekomen werd er vlug afgeladen, waarbij iedere patrouille het zijne nam en het apart op een plank of een zeil legde. Daarna moest iedere

patrouille een man afstaan om Pater Economist te helpen bij het hangen van de juten langs de Geul en het ophangen van een groot zeil, waaronder wij konden gaan, wanneer het regende."

"Inmiddels was de Hopman gekomen, waarna met de bouw van de brug en de wasplaats een aanvang werd gemaakt. Na hard werken en veel inspanning, waren we dan klaargekomen."

"Het was ondertussen donker geworden en alle hunkerden om slapen te gaan. Er werd hiermee ook niet langer gewacht en op het langgerekt fluitsignaal verstomde dan ook het laatste gefluister."

Verslag Sperwers door Theo Lahaye.

2e Kampdag 19 augustus 1945

"Onze kleren hadden we in een aparte shelter, eentje moest ze dus halen. Ik moest gaan. Terwijl ik de tent uitkroop, merkte ik, dat het nog steeds 'n beetje motregende. De lucht was overal even grauw, nergens was er een helder plekje te ontdekken. Toch dachten we, dat het wel zou overhouden. Ik ging dan de kleren halen. Voordat we echter klaar waren ging het fluitsignaal en moesten we de morgenoefeningen gaan doen. We hadden net de broeken aan, behalve ikzelf, ik moest met m'n onderbroek volstaan."

"Ons menu bestond uit verschillende soorten vlees o.a.

"Pork and Corned-Beaf" en dan nog de nodige soorten kaas (vooral "stinkkaas"). Nou in alle geval het smaakte opperbest."

Verslag der Sperwers.

3e Kampdag 20 augustus 1945

"De Hopman had naamfeest en daarom hadden we bij 't avondeten vla. Even ervoor was de commissaris weggegaan. Na 't eten gingen we hout zoeken voor 't kampvuur. Zoals traditie geworden is begon dit met 't "Zeeroverslied". De recreaties van de Staf waren "Daar kwam ene boer uit Zwitserland", "de Krachttoer", "De ontwikkeling van het toneel". Die van de Valken was "Pax". Die van de Eekhoorns "Een groot misverstand", waarbij de P.L. met zijn knie in een paar spijkers liep. Die van de Spechten was "Bij den tandarts. En die van de Sperwers was "Voor den rechter". Liedjes die we gezongen hebben zijn o.a. De boom stond op de bergen, de rondjessong, neger- en vuurpijljell. Om half twaalf gingen we slapen".

Verslag W. Spauwen, Sperwer.

5e en laatste kampdag

"Afbreken. Nu dat ging nog al gauw. Ons keuken begon zo langzamerhand op 'n modderpoel te lijken. Na de sluiting waarbij de eindtotem niet werd uigereikt, zijn we allen met 't vlot de Geul gaan bezoeken. Toen de auto van Dassen aangekomen was begon 't ellendige al. We moesten alles tot aan de weg dragen. In de grootste regen en allemaal doornat hebben we toen alles naar de auto gesjouwd, zodat we allemaal drijfnat in Gronsveld aangekomen zijn."

Naast de reeds genoemden waren hierbij aanwezig: Toussaint Goessens, Giel IndeBraek en Math Damzo.

Hopman Mikx

Ben Mikx was een strenge hopman. Hij hield van discipline, op tijd komen, schone kleren, bezit van rozenkrans, zakdoek en stok, niet roken tot 16 jaar, hoed op, enz. Wanneer je hiertegen zondigde, werd je wel eens naar huis gestuurd; voor de verkenner was dit een schande. Achteraf



1946. Kamp Imstenrade. V.I.n.r. Toussaint Goessens, Theo Hessels, Giel IndeBraeck, Bèr van den Boorn, Math Damzo. Tussen Toussaint en Math: José Willigers.

geeft Mikx toe wellicht te streng te zijn geweest. Als verklaring gaf hij dat hij als Rotterdammer de Groéselder mentaliteit niet kende. Hij vond het opmerkelijk, dat uit de beginnersgroep drie priesters zijn voortgekomen. Voorts heeft het hem goed gedaan om de jongens te leren omgaan met bijl en mes. Ook leerde hij hun knopen leggen, pionieren (het maken van tafels, vlaggemasten, mokkenbomen, etc).

Tenslotte verklaarde Mikx, dat voor zijn vrouw en hem, de jaren in Gronsveld de gelukkigste jaren van hun leven zijn geweest. Mede vanwege het feit - dat toen hij als luitenant naar Indië moest gedurende de periode 1947-1949 - zijn vrouw met drie kinderen liefdevol werden opgevangen in Gronsveld.



1947. Eerste kamp van de Welpen in Maasbracht. Achter op de trap: links Lea Pinckaers, rechts Maria van der Sterre (Janssen), daartussen mensen van de boerderij. Midden: op de schouders van Sjél Waber: Zjeng Macheels, Goswin Smeets, Leo Waber, Jean Damzo, Jeu Mingels, Bèr Jaspars, Willy Devue, ?, Math Devue, Marie van den Boorn, Thérèse Willigers (Roosen). Voor, op de hurken: Joke Reintjens, Pierre Smeets, Winand Loyens, Jozef Clairbois, Loe Naus.

Hopman Hartman

Na Mikx werd Harry Hartman hopman van 1946 - 1948. In augustus vond het kamp plaats in Baexem. De tenten waren afkomstig van de in het Vroendel gelegen Amerikanen die deze na de bevrijding hadden achtergelaten. Alleen Maxime Pinckaers had een prachtige witte tent meegebracht. De hopman wilde deze echter om de "hudo" (=houdt uw darmen open) heen plaatsen, maar daar wilde Maxime niets van weten. De onenigheid liep zo hoog op dat Toussaint Maxime naar huis moest brengen. Gekampeerd werd bij de boerderij van de familie Jorissen, die een heel leuke blonde dochter had, Doortje genaamd. Heel de troep was verliefd op haar. In de kamer van aalmoezenier Jochems op de boerderij, werd elke dag de mis opgedragen. Overigens was het zo, dat vanaf de reveille tot na de mis niet gesproken mocht worden. Eerst terug in het kamp was dit toegestaan. Tijdens deze kampweek werd ook bij andere verkennerkampen in de buurt op bezoek gegaan. In de verslagen vinden wij bezoeken aan: Don Bosco, Limmel en St.-Joseph uit Roermond. Ieder kamp, had zijn Maria-kapelletje hiertoe werden rietstokken in de grond gestoken en bovenaan bij elkaar gebonden. In de ontstane nis werd het Mariabeeldje geplaatst.

Tijdens het weekendkamp nieuwjaar 1948 in Oost bij de boerderij van de ouders van de hopman, zo vertelt Mathieu Pinckaers, stierf plotseling de vader van de hopman.

Hopman Heuts

Inmiddels was kapelaan Jochems in Gronsveld benoemd (eind 1945). Kapelaan Jochems bleek een enthousiast verkennersgroep onder zijn hoede te nemen. Na enige aarzeling stemde Pierre toe. Samen met de vaandrags Bèrke Heynen, Giel IndeBraek en Theo Hessels ging Pierre van start.

Hopman Heuts begon met het laten inleveren van de "sjtekke" van onder meer Willy Reintjens, Ludo Willigers, Mathieu Pinckaers, Eddy Bouchoms, Bèr Starmans en Bèr



1948. Kamp Schinveld. Staande v.l.n.r. Giel IndeBraeck, Jean Wolfs, Math Damzo, Theo Hessels, Bèr van den Boorn, José Willigers, Freddy Doensen, Toussaint Goessens, Bèr Heijnen. Zittend v.l.n.r. Zjaak Heijnen, Piet Starren, Willy Reintjens, Frans Lemmens, Mathieu Pinckaers, Kapelaan Jochems, Giel Aldenhoven, Mathieu Mingels, Sjêl Heijnen. Liggend v.l.n.r. Ludo Willigers, Lor Doyen, Jeu Mingels, Bèr IndeBraeck.

Jaspars. Die moesten zij door goede daden terugverdienen, hetgeen na ongeveer een half jaar lukte.

De welpenhorde was in de loop van 1947 aan de groep toegevoegd. Als leidsters trof hij aan Marie van den Boorn, Lea Pinckaers en Nêt Dassen, en Thérèse Willigers, die in de afgelopen periode "akela" van de welpen was geweest. De verkenneren waren verdeeld in junioren en senioren, die respectievelijk op de dinsdag- en donderdagavond hun bijeenkomsten hadden. Op die bijeenkomsten stond op het programma: knopen leggen, spoor volgen, brood bakken, seinen met licht of vlaggen, gipsafdrukken maken, vlag veroveren, en kennis van de natuur. Al deze zaken, gebracht met veel bezieling in een romantische, avontuurlijke sfeer, was wat de jongens

wilden. Voeg daarbij de kampen en het St.-Maartenfeest en het verkennerleven was compleet.

Sint-Maartensfeest

Ter herinnering aan de patroonheilige van de verkennergroep werd vanaf de jaren 1950/1951 het St.-Maartenfeest gevierd. Begonnen werd met een mis, waarna in optocht met St.-Maarten te paard door het dorp werd getrokken. Bij een groot kampvuur werd rijstepad met pruimen gegeten, waarna de viering werd beëindigd.

Aan de bronkprocessie werd door veel verkenneren deelgenomen, maar tot grote ergenis van de hopman, waren zij vooral te vinden waren bij de misdienaars, harmonie, pages en jonkheid.

Installatie

Op de avond voor de installatie vond de avondwake plaats. Hierbij moesten de te installeren verkenneren hun opdracht aan de "Grote Baas" vervullen. Die bestond uit een geknield zitten aan de voet van het altaar. Dat hierbij wel eens stiekem werd gelachen, laat zich raden. Bij de installatie hield de hopman een toespraak met enkele raadgevingen. Vervolgens zegende de aalmoezenier de insignes, die de hopman opspeldé. Bij de installatie, die als iets heel speciaals werd beschouwd, waren de ouders aanwezig.

Het vervolg

Inmiddels moesten de verkenneren de zolder van de lagere school verlaten. Bèr Reintjens werd bereid gevonden de oude bierkelder van de brouwerij als H.K. beschikbaar te stellen. Deze zou jarenlang de thuisbasis zijn, de kelder had echter één groot nadeel; men kon er het spel van verkenner niet meer echt beleven, omdat er geen patrouillehoeken waren. Om de verkennerij nieuw leven in te blazen, werden er toneeluitvoeringen gegeven bij de "Daolekääomers". Een stuk als "In het gloeiend zand" was

een groot succes. Uit de toneelgroep ontstond een beroemd trio, dat de acts van het oorspronkelijk Maastrichtse trio Keube, Flup en de Bolhoed op een voortreffelijke manier imiteerde. Ludo Willigers was Keube, Mathieu Pinckaers de Bolhoed en Willy Reintjens Flup.

Willy Reintjens speelde de "stameleer" volgens velen beter dan de originele Flup. Ook tijdens de jaarlijkse ouderavonden traden zij op. Viel er een niet voorziene pauze in het programma, dan joeg de hopman hen het toneel van de harmoniezaal op. Willy begon dan wat te stotteren en er ontstond dan vaak spontaan een nieuwe klucht over een gebeurtenis uit het dorp. Het drietal heeft dit jaren volgehouden. Gerrit van Megen legde dit trio vast op een schilderij, dat bestemd was als huwelijkscadeau van Willy Reintjens voor het bruidspaar Pinckaers-Dassen. Mathieu vertelde mij, dat het geschenk van Willy nog nat was, toen zij het kregen aangeboden.

Reizen naar Lourdes en Rome

De Staf zat ondertussen maar te piekeren over hoe zij de groep een nieuwe impuls kon geven. Toen werd het idee geboren om naar Lourdes te gaan. De verkenners moesten de reissom van 65 gulden zelf met karweitjes verdienen. De reis, die in 1953 plaatsvond, werd een succes en legde de basis voor latere reizen, zoals die in 1954 naar Rome. Dat was in die tijd een hele onderneming. Er stonden dan ook heel wat mensen de jongens uit te zwaaien, toen zij met een oude bus - gereden door Harry Ploemen - het dorp verlieten. Het ging over slechte wegen, in etappes. De eerste overnachting vond plaats in de Vogezen; vervolgens werden in Zwitserland op 950 m hoogte onder de spoorlijn de tenten opgeslagen. De volgende ochtend ontstond om 5 uur al een spektakel. De jongens hadden, nadat zij 's avonds laat waren thuis gekomen, veel kabaal gemaakt. Vic Jaspars (één van de meegereisde ouders, net als Mathieu Vliegen) wilde revanche nemen, door de scheerlijnen van de tent van die jongens los te trekken. Hij trok de tent weg, maar het bleek de tent van Mathieu Vliegen te zijn. Pa Vliegen kwam zijn tent uitgekropen, als altijd keurig in de plooi en zei tegen hopman Heuts: "Hopman, dat moeten ze toch niet doen", waarop de hopman in lachen uitbarstte.

De derde halte was onder Milaan. Daar werd geslapen in een patronaat. Via Florence ging het tenslotte naar Rome, waar ze bij Italiaanse zusters terecht kwamen. Overigens zijn op deze reis ook meisjes meegegaan. Toen de groep na 15 dagen terugkeerde, werd zij in Gronsveld geweldig onthaald. De reis was een enorm succes en heeft voor later een enorme band geschapen onder de deelnemers, wat in 1980 voor het eerst uitmondde in een kamp-weekend van oud-verkenners. Werd dit aanvankelijk om de 5 jaar herhaald, de laatste jaren vindt wegens groot succes elk jaar een dergelijk kamp plaats.

Groéselder Vastelaovend

De basis voor de carnavalsvereniging "De Zweitlanceers", is door de verkenners gelegd. Zij hield immers reeds in het begin van de jaren vijftig een carnavalszitting op het H.K. Voor de zitting werden kostuums gekocht bij de



1960. Kamp Hulsberg. V.l.n.r. Harry Goessens, Alice Wolfs (Jaspars), Cor Segers, Tonny Schrijnemaekers, Frans Willigers, Piet Erkens, Bèrke Pleumekers, Jan van Caldenborgh, Jo Bernards, Henny van Heeswijk, Elly Mares (Peussens).

"zusters". Hopman Heuts werd zo ingerijgd, dat hij niet te herkennen was tussen de leidsters Marie van den Boorn, Lea Pinckaers en Nêt Dassen. Het werd een leuk feest met als prins carnaval Willy Reintjens.

Nieuwe periode

Kapelaan Kuppens werd in 1956 de nieuwe aalmoezenier van de St.-Maartensgroep. Hij was de stuwende kracht achter de verkennergroep tot 1961. Hij was het die het initiatief nam tot de bouw van de Blokhut. Dit leidde een nieuwe periode in de verkennerhistorie in.

Verkenners-afschiedslied

Sluit nu de handen in een kring,
nog voor van hier te gaan.
Sluit nu een keten met elkaar,
die nimmer zal vergaan.
Adieu, vaarwel tot wederziens,
adieu tot wederziens.
Wij komen vast weer bij elkaar,
adieu tot wederziens.

Jo Candel.

Copyright Stichting Grueles.

Secretariaat: Rijksweg 92, 6247 AK Gronsveld. Tel. 04408-2880/1575.

Abonnementen-administratie: Rijksweg 86a. Tel. 04408-1662.

U kunt zich abonneren op ons tijdschrift door f 22,50 over te maken op Rabobank Gronsveld 11 75 15 000 of Postbank 25 35 375 t.n.v. Stichting Grueles. Losse nummers f 6,75.

